

**CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ SINIF ÖĞRETMENLİĞİ
BÖLÜMÜNDE ÖĞRENİM GÖREN SON SINIF ÖĞRENCİLERİNİN İLKÖĞRETİMDE
DRAMA DERSİNE İLİŞKİN TUTUMLARI**

Elif Ünal*

ÖZET

Bu araştırmada, Celal Bayar Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği programında öğrenim gören öğrencilerin almış oldukları İlköğretimde Drama dersine ilişkin tutumları çalışılmıştır. Ayrıca, öğrencilerin derse ilişkin genel tutum düzeylerine de bakılmıştır.

Araştırmada, veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen ‘İlköğretimde Drama Dersi Tutum Ölçeği’ kullanılmıştır. Verilerin analizinde her bir tutum maddesi için ortalama ve standart sapma değerleri bulunup yorumlanmıştır. Bazı bağımsız değişkenler açısından, her bir tutum maddesinin ortalaması için anlamlı farklılığın olup olmadığını belirlemek için t-testi hesaplanmıştır.

Analizlerin sonucunda, öğrencilerin ilköğretimde drama dersine ilişkin tutum düzeylerinin öğretim şekli, cinsiyet ve okul başarı durumlarına göre farklılıklar gösterdiği, genel olarak bakıldığında tüm öğrencilerin olumlu tutumlara sahip oldukları görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Eğitimde Drama, Tutum, Öğretmen Adayı.

---

* Öğr.Gör., Celal Bayar Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü

A STUDY ON THE STUDENTS' ATTITUDES TOWARD THE LESSON 'DRAMA'

ABSTRACT

In this study, it has been studied on the students' attitudes toward the lesson class of drama in the programme of primary school teaching, Faculty of Education, Celal Bayar University. Also it has been evaluated the levels of the students' general attitudes towards the lesson.

In this research, a scale of behaviour in the primary school drama lesson developed by the researcher has been used as a means of collecting data. In analyzing the data, the arithmetic mean and standard deviation have been determined and each behaviour item. In terms of independent variations, a t-test has been calculated whether there is a difference in meaning determine each attitude item.

As a result, the attitude levels of the students for the 'Class of Drama' in primary school students have been found significantly different for some independent variables. Also, it has been found that students' general attitude towards the class was positive.

The keywords: Drama in Education, Attitude, Prospective Teachers

GİRİŞ

İlköğretimde drama dersi, eğitim fakültesi sınıf öğretmenliği bölümü, son sınıfının ilk döneminde yer alan zorunlu bir derstir. Dersin kapsamı Y.Ö.K. planına göre; drama kavramı, drama türleri arasındaki benzerlikler ve farklılıklar, pedagojik dramanın geçmişi, oyun ve dramanın çocuk gelişimi ve eğitimindeki önemi, drama tekniği, pedagojik drama ve türleri, ilköğretimde günlük ve haftalık plan içinde pedagojik drama etkinliklerinin düzenlenmesi ve yürütülmesi, çeşitli ilköğretim dersleri içinde dramanın kullanımı şeklinde belirlenmiştir. Ders etkinlikleri, bir dönem boyunca belirlenen kapsam doğrultusunda, teorik bilgilerden oluşan iki ders saati ve drama uygulamalarından oluşan iki ders saati olmak üzere haftada dört saat olarak planlanmıştır.

Eğitimde dramatizasyon, rol oynama, dramatize etme, gelişimsel drama, pedagojik oyun gibi yaygın kullanımları olan eğitimde drama San'a göre; çocuk oyunlarından ve benzer etkinliklerden yola çıkarak gözlem yapma, doğaçlama, rol oynama, dramatizasyon gibi tiyatro yada drama tekniklerinden yararlanarak bir grup çalışması içinde, çeşitli yaşam durumlarını canlandırma, olayları yeniden yaratıp irdeleme, bu yaşam durumlarından bilgilenme ve öğrenmeye geçme çalışmalarıdır (1).

Eğitimde drama çalışmaları 1870'lerde Fransa ve İngiltere'de, çocuklarda drama çalışmaları P. Slade (1920), B. Way, H. Finley Johnson (1911) gibi bilim adamlarıyla İngiltere'de W. Word (1923) ve D. Heathcote (1970) ile Amerika'da başlayarak gelişmiştir. Eğitsel drama çalışmaları ülkemizde 1908'lerde tiyatro etkinlikleriyle kısmen başlamış, 1926'da ilkokul programlarında "dramatizasyon" sözcüğüyle eğitime girmiştir (2). Ayrıca Köy Enstitülerinde drama çalışmalarına benzer uygulamaların yapıldığı görülmüştür (6).

Eğitimde önemli olan; öğrenmeyi kolaylaştırma, öğrenciye rehberlik etme ve öğrenmeye güdülenmesinde ona yardımcı olmaktır. Dolayısıyla, öğretmenin kullanacağı yöntemlerin bu hedefleri karşılar nitelikte olması çok önemlidir. Drama, bu konuda okul öncesinden başlayarak çağdaş ve bireyi merkez alan öğretim anlayışı için, öğretmenlerin uygulayabileceği çok güçlü bir yöntemdir (3, 4, 6). Ancak, drama etkinliklerinin sınıfta hem bir öğretim yöntemi olarak, hem de bireysel gelişime yardımcı olmak amacıyla çeşitli şekillerde kullanımı için öğretmenler belli teorik ve uygulama becerilerine ihtiyaç duymaktadırlar. O nedenle ülkemizde bu alanda, öğretmen adaylarına bilimsel ve akademik düzeyde bir eğitim vermenin gerekli olduğu anlaşılmış ve 2001-2002 öğretim yılından itibaren eğitim fakültelerinin sınıf öğretmenliği bölümüne "İlköğretimde Drama" adı altında bir ders konulmuştur.

Bu çalışma, ilkokul öğretmen adayı son sınıf öğrencilerinin bir dönem boyunca gördükleri ilköğretimde drama ile ilgili teorik ve uygulama becerilerinden oluşan 'İlköğretimde Drama' dersine ilişkin geliştirdikleri tutumları öğrenmek amacıyla planlanmıştır.

PROBLEM

Celal Bayar Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği bölümünde öğrenim gören son sınıf öğrencilerinin ilköğretimde drama dersine ilişkin tutum düzeyleri nedir?

ALT PROBLEMLER

Öğrencilerin ilköğretimde drama dersine ilişkin tutum düzeyleri;

1. Program türüne göre (I. öğretim - II. öğretim),
2. Cinsiyetleriyle,
3. Okul başarı durumlarıyla, ilişkili olarak farklılık göstermekte midir?
4. Öğrencilerin bu derse ilişkin genel tutum düzeyleri nedir?

ARAŞTIRMANIN AMACI

Araştırmanın amacı, Celal Bayar Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü son sınıf öğrencilerinin, 2001-2002 öğretim yılı güz döneminde aldıkları, İlköğretimde Drama dersine ilişkin tutum düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından farklılık gösterip göstermediğini belirlemektir.

ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Bu araştırma ile; ülkemizde yeni bir öğretim yöntemi ve uygulama alanı olarak görülmeye başlanan drama ile ilgili benzer nitelikli çalışmalara katkıda bulunmak.

Dramayı ders konusu olarak bir dönem boyunca öğrenen üniversite öğrencilerinin geliştirdikleri tutumların sonuçlarını ortaya koymak.

İncelenen araştırma ve kaynaklarda ilköğretimde drama dersine ilişkin düşünceleri inceleyen bir çalışmaya rastlanmadığından, bu çalışmayla yeni araştırmalara bu anlamda katkıda bulunmak.

SINIRLILIKLAR

Araştırmanın evrenini, 2001-2002 öğretim yılında Celal Bayar Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü son sınıfındaki 270 bayan, 241 erkek; toplam 511 öğrenci oluşturmaktadır. Ayrıca bu öğrencilerin 265'i I. öğretim, 246'sı II. öğretim öğrencisidir.

Araştırmanın örneklemini, son sınıf öğrencilerinden araştırmacının derslerine girdiği sınıflardan rastlantısal olarak seçilen 4 sınıf oluşturmaktadır. Bu sınıflar 81 bayan, 73 erkek; toplam 154 öğrenciden oluşmaktadır. Ayrıca bu öğrencilerin 73'ü I. öğretim, 81'i II. öğretim öğrencisidir.

Araştırma, ilköğretimde drama dersi tutum ölçeğindeki soruların içeriği ile sınırlıdır.

YÖNTEM

Araştırmada, öğrencilerin ilköğretimde drama dersine ilişkin tutum düzeylerini belirlemek amacıyla kullanılan 'İlköğretimde Drama Dersi Tutum Ölçeği' araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Drama dersine ilişkin tutumları gösterdiği düşünülen tümceler belirlenirken, öncelikle dramaya ilişkin kaynaklar taranmış (1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13, 14,15,16,17,18,19,20), dersin genel hedefleri göz önünde bulundurulmuş ve konu ile ilgili öğretim elemanlarının görüşlerinden yararlanılmıştır. Böylece ölçeğin bir taslağı oluşturulmuş ve taslak konu ile ilgili öğretim elemanlarının ve ayrıca ölçme ve değerlendirme uzmanlarının görüşlerine sunulmuş, gerekli düzeltmelerden sonra ölçeğe son şekli verilmiştir. Ölçek 5'li olumlu, 10'u olumsuz olmak üzere toplam 15 tutum tümcesinden oluşmaktadır. 5'li likert tipindeki bu ölçek her bir tümce için; (1) kesinlikle katılmıyorum, (2) katılmıyorum, (3) Herhangi bir fikrim yok, (4) katılıyorum, (5) kesinlikle katılıyorum seçeneklerinden oluşmaktadır. Ölçeğin puanlamasında olumlu tümceler için sırasıyla 1, 2, 3, 4, 5, olumsuz tümceler için 5, 4, 3, 2, 1 puanlama sistemi kullanılmıştır. Ölçeğin Cranbach-alpha güvenilirlik katsayısı .83 olarak bulunmuştur. Bulunan güvenilirlik katsayısının 15 ifade için oldukça yüksek çıktığı söylenebilir.

Verilerin Analizinde her bir tutum tümcesi için ortalama ve standart sapma değerleri bulunarak, grubun genel ortalama ve standart sapma değerlerine ulaşılmıştır. Her bir tutum tümcesinin ortalama puanları ile bağımsız değişkenler arasında gözlenen farklara ilişkin karşılaştırmalarda t testi kullanılmıştır. Gözlenen farkların anlamlı olup olmadığına ilişkin yorumlarda .05 anlamlılık düzeyine bakılmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, araştırmada elde edilen bulgular ve bu bulgulara ilişkin yorumlar yer almaktadır.

Tablo I

Madde No	Öğrt. Şekli	n	Ortalama	Standart Sapma	t
7	I. Öğretim	73	4.00	1.09	.023
	II. Öğretim	81	4.38	0.98	p<0.05

Tablo I'e göre .05 düzeyinde anlamlı olan ifadelere bakıldığında 7. madde dikkati çekmektedir. Buna göre 'dramaya ilişkin bilgiler arttıkça bu alana olan ilgisim ve sevgim arttı' görüşüne yönelik tutum düzeyinin 4.38 ortalama ile II. öğretim öğrencilerinde, I. öğretim öğrencilerine göre (4.00) daha olumlu olduğu görülmüştür.

Araştırmacının sınıf içi gözlemlerinin de bu bulguyu destekler nitelikte olduğu söylenebilir. Genel olarak tüm öğrencilerin, ağırlıklı olarak II. öğretim öğrencilerinin drama dersine olan ilgilerinin yoğun olduğu gözlenmiş, özellikle drama uygulamaları sonrasında yapılan sınıf içi değerlendirme tartışmalarında öğrencilerden sıklıkla 'bu dersi; diğer alıştığımız derslerden farklı olduğu, sıkılmadan katıldığımız, kendimizi daha rahat ifade ettiğimiz, aktif ve yaratıcı olduğu için seviyoruz' şeklinde tepkiler gelmiştir. Bazı öğrenciler de 'keşke diğer dersler de benzer yöntemlerle işlenebilse' biçiminde dileklerde bulunmuşlardır. Yine zaman zaman alt sınıflardan öğrencilerin de dersleri izlemek amacıyla, derse girmek için izin istedikleri görülmüştür.

Tablo II

Madde No	Cinsiyet	n	Ortalama	Standart Sapma	t
2	Kız	81	4.70	0.90	.047
	Erkek	73	4.34	1.31	p<0.05
3	Kız	81	4.53	0.72	.001
	Erkek	73	3.90	1.30	p<0.05
4	Kız	81	4.69	0.71	.046
	Erkek	73	4.35	1.29	p<0.05
9	Kız	81	4.55	1.11	.046
	Erkek	73	4.19	1.12	p<0.05
11	Kız	81	4.75	0.62	.001
	Erkek	73	4.20	1.24	p<0.05
14	Kız	81	4.80	0.67	.033
	Erkek	73	4.56	0.70	p<0.05
Toplam	Kız	81	67.34	7.43	.007
	Erkek	73	63.68	9.23	p<0.05

Tablo II'ye göre .05 düzeyinde anlamlı olan ifadeler bakıldığında 2., 3., 4., 9., 11., ve 14. maddeler ve toplam sonuç dikkati çekmektedir.

Buna göre, 'dramayı okulda bir öğretim yöntemi olarak kullanabilmek için, ilköğretimde drama dersine gerek yoktur' şeklinde ifade edilen 2. maddeye kız öğrencilerin 4.70, erkek öğrencilerin 4.34 ortalama ile katılmadıkları görülmüştür. 'İlköğretimde dramanın zorunlu bir ders olarak programda yer alması gerekir' şeklinde ifade edilen 3. maddeye kız öğrencilerin 4.53 ortalama ile katıldıkları, buna karşın erkek öğrencilerin aynı ifadeye 3.90 ortalama ile daha az düzeyde katıldıkları görülmüştür. 'İlköğretimde drama alanında bir eğitim almanın zaman kaybı olduğuna inanıyorum' şeklinde düzenlenen 4. maddeye kız öğrencilerin 4.69, erkek öğrencilerin 4.35 ortalama ile katılmadıkları görülmüştür. 'Öğretmenlerin derslerinde, klasik öğrenme metotları yerine drama uygulamaları yoluyla öğrenmelere yer vermelerini isterim' şeklinde düzenlenen 9. maddeye kız öğrencilerin 4.55, erkek öğrencilerin 4.19 ortalama ile katıldıkları görülmüştür. 'Bu dersten geçer not almak için çalışmak zorunda olmasam bu dersi dinlemeye gerek duymam' şeklinde ifade edilen 11. maddeye kız öğrencilerin 4.75, erkek öğrencilerin 4.20 ortalama ile katılmadıkları görülmüştür. 'İlköğretimde drama dersini hiç sevmedim'

şeklinde ifade edilen 14. maddeye kız öğrencilerin 4.80, erkek öğrencilerin 4.56 ortalama ile katılmadıkları görülmüştür.

Yukarıda gözlenen sonuçlar doğrultusunda, kız öğrencilerin ilköğretimde dramaya ilişkin; eğitimde uygun bir öğretim yöntemi olması, zorunlu bir ders olması gerektiği, bu alanda mutlaka öğretmen adaylarının eğitim almaları gerektiği ile ilgili tutumlarıyla derse yönelik ilgi ve sevgilerinin, erkek öğrencilere oranla daha olumlu olduğu görülmektedir.

Ayrıca toplam sonuca bakıldığında da kız öğrencilerin genel olarak bu derse karşı daha olumlu tutumlar gösterdikleri söylenebilir ($\bar{x}$: 67.34).

Araştırmacı ders içi gözlemlerinde ve zaman zaman öğrencilerle yaptığı derse ilişkin değerlendirme ve tartışmalarda da kız öğrencilerden genel olarak şu tepkileri almıştır; ‘Bu derste kendimizi daha rahat ifade edebiliyoruz.’, ‘Toplumun yüklediği bir takım cinsiyet rolleri, ister istemez bizi baskı altına alabiliyor. Drama uygulamaları bunları aşmamızda yardımcı oluyor.’, ‘Drama uygulamaları sonrasında yaptığımız sınıf içi tartışmalar düşüncelerimizi savunma konusunda daha cesur olmamıza yardım ediyor.’, ‘Drama uygulamaları heyecanımızı kontrol etmede ve özgüvenimizi kazanmada etkili oluyor’, ‘Meslek hayatımızda daha etkili ders işleme konusunda somut ve bizzat yaşayarak edindiğimiz bilgiler alıyoruz.’

Araştırmacı derslerde kız öğrencilerin daha çekingen ve heyecanlı olduklarını gözlemiş, çoğu zaman kız öğrencileri özellikle uygulama çalışmalarına katılmaları için yüreklendirme ve onları destekleme çabası içinde olmuştur. Bu ders ile birlikte genel olarak kız öğrencilerin; cesaret, kendini ifade etme, güven kazanma ve tartışabilme konularında daha olumlu adımlar attıkları söylenebilir.

Ayrıca kız öğrenciler gibi erkek öğrenciler de sınıf içi tartışmalarda düşüncelerini dile getirmişler ve ağırlıklı olarak şu tepkileri vermişlerdir; ‘Drama dersinde karşı cinsle daha sağlıklı iletişim kurmayı öğreniyoruz.’, ‘Öfkemizi kontrol etmemizde drama uygulamaları etkili oluyor’, ‘Saklamaya çalıştığımız duygusallığımızı daha rahat ifade edebiliyoruz.’, ‘Bu dersi ezberlemeye gerek duymadan, yaşayarak öğreniyoruz.’

Yine, özellikle kız ve erkek öğrencilerden gelen ortak tepki de şöyledir; ‘Biz drama dersine, ezberlemeye gerek duymadan ve büyük bir istekle katıldığımızı göre, bizim ileride eğitim vereceğimiz ilkokul öğrencileri çok daha yoğun bir ilgi ve istekle derslere katılacaklardır.’

Öğrencilerin verdikleri derse ilişkin tepkilerde görüldüğü gibi, ilköğretimde drama dersi genel olarak kız ve erkek öğrencilerin kendilerine ve cinsiyet rollerine ilişkin yaşadıkları zorlanmaları fark etmeleri ve aşmaları konusunda etkili görünmektedir. Bu durum, dramanın sınıfta etkili bir öğretim yöntemi olmasının ötesinde, bireysel boyutta psiko-sosyal gelişime de çok güçlü katkılar sağladığını düşündürmektedir.

Tablo III

Madde No	Okul Baş. Ört.	n	Ortalama	Standart Sapma	t
1	50-70 arası	124	3.86	1.03	.002
	70-80 arası	30	3.16	1.34	p<0.05

Tablo III'de okul başarı durumlarına ilişkin alınan bilgilerde, öğrencilerin 50-70 ve 70-80 not ortalamalarına sahip oldukları öğrenilmiştir.

Tablo III'e göre .05 düzeyinde anlamlı olan ifadelerle bakıldığında 1. madde dikkati çekmektedir. Buna göre ‘drama ile ilgili kitaplar ilgimi çekmez’ görüşüne okul başarı ortalaması 50-70 arasında olan öğrencilerin 3.86 ortalama ile ‘katılmıyorum’ seçeneğine çok yaklaşan cevaplar verdikleri, okul başarı ortalaması 70-80 arasında olan öğrencilerin ise 3.16 ortalama ile bu konuda net bir fikre sahip olmadıkları görülmüştür.

Yukarıda gözlenen sonuç, daha başarılı olarak görülen 70-80 not ortalamasına sahip öğrencilerin, drama alanı ile ilgili kitap veya yayınlara çok fazla ilgi göstermediklerini o nedenle, bu öğrencilerin dersi yüksek not almak için çalıştıklarını, alana ilişkin ders dışı herhangi bir ilgileri oluşmadığı için, böyle bir ihtiyacı yaşamadıklarını düşündürmektedir.

TABLO IV

Madde No	Ortalama	Standart Sapma	n
1	3.72	1.12	154
2	4.53	1.12	154
3	4.23	1.07	154
4	4.53	1.04	154
5	4.25	1.19	154
6	4.52	0.87	154
7	4.20	1.05	154
8	4.14	1.05	154
9	4.38	1.13	154
10	4.50	1.01	154
11	4.49	1.00	154
12	4.46	1.02	154
13	4.41	1.18	154
14	4.68	0.70	154
15	4.51	0.80	154
Toplam	65.61	8.50	154

Tablo IV'de öğrencilerin ilköğretimde drama dersine ilişkin genel tutum düzeylerine ilişkin her bir maddenin ortalama ve standart sapma değerleri ile toplam değerleri görülmektedir.

İlköğretimde drama dersi tutum ölçeği 15 maddeden oluşmaktadır. Bu 15 maddeye verilen cevaplar likert tipi 5 seçenekten oluşmakta, dolayısıyla ölçekten alınabilecek en düşük puan 15, en yüksek puan 75 olarak görülmektedir. Buna göre, Tablo IV'de öğrencilerin genel olarak ilköğretimde drama dersine ilişkin tutumlarının önemli düzeyde olumlu olduğu görülmektedir ($\bar{x}$: 65.61).

Ayrıca, genel olarak her bir maddenin tutum ortalamalarının, öğrencilerin ilköğretimde drama dersine ilişkin düşüncelerini oldukça yüksek ve olumlu düzeyde yansıttığı görülmektedir.

Farklı öğretim yöntemleri ile gerçekleşen öğrenmelerin verimliliğine ilişkin yapılan çalışmalara bakıldığında,uygulama ve yaşantılara dayalı öğretim faaliyetlerinin daha etkili ve kalıcı olduğu görülmektedir

Üstündağ 1998 yılında yapmış olduğu çalışmada; Vatandaşlık ve İnsan Hakları dersinin öğretiminde yaratıcı dramının erişiyeye ve derse yönelik öğrenci tutumlarına etkisini araştırmıştır. Bu amaçla deney ve kontrol grupları oluşturulmuş ve deney grubunda dersler yaratıcı dramının çeşitli uygulamalarını içeren yöntemlerden, kontrol grubunda ise geleneksel yöntemlerden yararlanarak yapılmıştır. Uygulamalar sonunda; yaratıcı drama yöntemiyle işleyen öğrenciler dersi daha iyi öğrendiklerini, zevkli ve değişik bulduklarını belirtmişlerdir.

Sökmen 2000 yılında yapmış olduğu çalışmada; önlisans öğrencilerine, kimya dersinde uygulanan aktif öğretim yöntemlerini örneklerle anlatmış ve bu yöntemleri öğrenci tutumları ve geri bildirimlerini göz önüne alarak değerlendirmiştir. Öğretim yöntemlerine yönelik uygulanan tutum ölçeğinin analizleri sonucunda; öğrenciler dersin işleniş aşamasında, kendilerinin aktif katılımını sağlayan öğretim yöntemlerini tercih ettiklerini ve bu yöntemlerle dersi daha iyi öğrenip, sevdiklerini belirtmişlerdir (%80).

Pesen ve Odabaşı'nın 2000 yılında yapmış oldukları ilköğretim okullarında kullanılan matematik öğretim yöntemleri konulu deneysel çalışmayı, Siirt il merkezinden seçtikleri 3 ilköğretim okulunun 3. sınıf öğrencileriyle 2 hafta süreyle gerçekleştirmişlerdir. Araştırmacılar deney ve kontrol grupları oluşturarak, deney grubunda buluş stratejisine yönelik, yaparak-yaşayarak öğrenme yöntemine uygun etkinlikler ön plana çıkarılmış, kontrol grubunda ise aynı konular geleneksel yöntemlerle işlenmiştir. İki hafta sonunda, her iki gruba da uygulanan başarı testi puanları karşılaştırıldığında; deney grubundaki öğrencilerin daha başarılı oldukları görülmüştür.

Okvuran'ın 2000 yılında yapmış olduğu ve aynı zamanda doktora tezi olan çalışmasında yaratıcı dramaya yönelik tutumları ölçmüştür. Bu amaçla araştırmaya, drama eğitimi almış olan 240 yetişkin birey alınmıştır. Gruba bilgi formu ve 45 maddelik Yaratıcı Drama Tutum Ölçeği uygulanmıştır. Araştırma grubunun eğitim düzeyi, meslek, dramada alınan kurslar ve drama seminerlerine katılma durumuna göre

dramaya yönelik genel tutumları, kendilerine yönelik ve dramaya yönelik eleştirel tutumları arasında fark olup olmadığına bakılmıştır. Analizler sonucunda; drama eğitimlerine katılanların, dramaya yönelik yüksek düzeyde olumlu duygu ve düşünceler içinde oldukları görülmüştür.

Konu ile ilişkili olabileceği düşünülen çalışmalardan da anlaşılacağı gibi; bireyi aktif, yaratıcı ve üretmeye yönelten yöntemler, öğrenmeyi kolaylaştırıp zevkli hale getirdiği gibi, aynı zamanda kişisel gelişime de önemli katkılar sağlamaktadır. Bu yöntemlerden biri olan drama, çağdaş bir öğretim yöntemi olarak eğitime yepyeni boyutlar getirmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

"Eğitim fakültesi sınıf öğretmenliği bölümü son sınıf öğrencilerinin görmüş oldukları ilköğretimde drama dersine ilişkin tutum düzeyleri nedir?" şeklindeki temel problem için dört alt problem çerçevesinde elde edilen bulgulardan şu sonuçlara varılmıştır:

1. II. öğretim öğrencilerinin dramaya ilişkin bilgileri arttıkça, bu alana olan ilgi ve sevgilerinin arttığı ve bu görüşe ilişkin tutum düzeylerinin I. öğretim öğrencileriyle karşılaştırıldığında daha olumlu olduğu görülmüştür (Tablo I).

2. Kız öğrencilerin dramayı eğitimde uygulayabilmek için ilköğretimde drama dersine gerek duyulduğu, bu dersin üniversitede zorunlu bir ders olması gerektiği, bu alanda eğitimin gerekli olduğu, dramanın eğitim için uygun bir öğretim yöntemi olduğu, bu dersi sevdikleri ve not kaygısından uzak düşüncelerle öğrendiklerine ilişkin tutumları ile genel tutum düzeylerinin erkek öğrencilerle karşılaştırıldığında daha olumlu olduğu görülmüştür (Tablo II).

3. Okul başarı ortalamaları farklı olan öğrencilerden daha az başarılı olan (50-70 arası) öğrencilerin drama ile ilgili kitap veya yayınlara olan ilgilerinin, daha başarılı olan (70-80 arası) öğrencilerle karşılaştırıldığında daha olumlu olduğu görülmüştür (Tablo III).

4. Öğrencilerin genel olarak, ilköğretimde drama dersine karşı oldukça yüksek düzeyde ve olumlu tutumlara sahip oldukları görülmüştür (Tablo IV).

Sonuç olarak ilköğretimde drama dersi, eğitimde taşıdığı önem ve öğrencilerde bıraktığı olumlu izlenimler sonucu gerekli bir ders olarak karşımıza çıkmaktadır.

Araştırmadan elde edilen bulgulara dayalı olarak ileri sürülebilecek önerilerden bazıları şunlardır;

1. Drama dersi, çağdaş öğretim yöntemlerine etkili ve değişik bir boyut getirdiğinden, eğitim fakültelerinin diğer bölümlerinde de zorunlu bir ders olarak yer almalıdır. O nedenle bu alanda özel olarak yetişmiş öğretim elemanlarına büyük ihtiyaç duyulmaktadır.

2. Drama ile ilgili dersler, eğitim fakültelerinin programlarında yaygınlaştırılmalı ve sadece son sınıflarında değil, ilk sınıflarında da yer almalıdır.

3. Drama ile ilgili kaynakların ve araştırmaların yetersiz olduğu dikkate alınırca, bu alanda yapılacak çalışmaların her iki ihtiyaca da cevap vereceği düşünülebilir. O nedenle konu ile ilgili çalışma ve araştırmalar üniversitelerce ve Milli Eğitim Bakanlığı'nca teşvik edilmelidir.

4. Drama alanında faaliyetlerini sürdüren Çağdaş Drama Derneği ile bu konuda eğitim veren dernek, kuruluş veya üniversitelerin her düzeyde açacağı kurs, ders, yapacağı seminer ve organizasyonlardan eğitimciler haberdar edilmeli ve üniversitelerden ve Milli Eğitim Bakanlığı'ndan gerekli destek sağlanmalıdır.

KAYNAKLAR:

- 1- Üstündağ, T.(2002a).*Yaratıcı Drama, Öğretmenimin Günlüğü*. Ankara:Pegem Yayınları.
- 2- Üstündağ,T.(1998b) ‘Vatandaşlık ve İnsan Hakları Eğitimi Dersinin Öğretimde Yaratıcı Dramanın Erişiyeye ve Derse Yönelik Öğrenci Tutumlarına Etkisi’,*Hacettepe Ü.Eğt. Fak.Dergisi* 14:133-138
- 3- Üstündağ, T.(1996 c) ‘Yaratıcı Dramanın Üç Boyutu.’, *Yaşadıkça Eğitim Dergisi* 49:19-23.
- 4- Üstündağ, T.(1994 d) ‘Günümüzde Eğitimde Dramanın Yeri.’,*Yaşadıkça Eğitim Dergisi* 37:7-10.
- 5-Önder,A., (2002) *Yaşayarak Öğrenme İçin Eğitici Drama* Epsilon Yayınları.
- 6- Aral, N., Baran, G., Bulut, Ş., Çimen, S.(2000) *Eğitimde Drama*.Ankara:Ya-Pa Yayınlan.
- 7-Okvuran, A.(2000 a) ‘Yaratıcı Drama I.’*Ankara Ü.Eğt..Bil.Enst.Tezsiz Y.Lisans Prog.Ders Ve Ödev Notları*
- 8-Okvuran, A.(2000 b) ‘Yaratıcı Dramaya Yönelik Tutumlar’, *Ankara Ü. Sos.Bil.Ens.*, Doktora Tezi.
- 9-Pesen,C.,Odabaş,A.,Bindak,R.(2000) ‘İlköğretim Okullarında Kullanılan Matematik Öğretim Yöntemleri.’,*Eğitim Ve Bilim Dergisi*25(118),32-34
- 10-Sökmen,N.(2000) ‘Önlisans Öğrencilerine Kimya Dersinde Uygulanan Aktif Öğretim Yöntemleri.’,*Eğitim Ve Bilim.Dergisi* 25(117),29-32
- 11- İlhan A.Ç.(1998) ‘İlköğretimde Sanat Eğitimi ve Eğitsel Yaratıcı Drama.’,*Yaşadıkça Eğitim,Dergisi*. 54: 17-21.
- 12-Aslan, N.(1997) ‘Eğitimde Alternatif Bir Yöntem: Yaratıcı Drama.’,*www.eğitim.com. Ayın Konusu*.
- 13- Dinçer, Ç.(1996) ‘Yaratıcı Olmak’, *Yaşadıkça Eğitim Dergisi*. 46: 24-27.
- 14-Gürbüz, M.(1994) ‘Dil ve Edebiyat Öğretiminde Dramatizasyon Yöntemi’, *Dicle Ü.Eğt.Fak.Dergisi*. 2:98-103
- 15-Kale, N.(1994) ‘Eğitim ve Yaratıcılık’,*Yaşadıkça Eğitim Dergisi* 37: 4-6.
- 16- Tuzcuoğlu, N.(1994) ‘Çocukta Yaratıcılık’,*Yaşadıkça Eğitim Dergisi* 33: 25-27.
- 17-Kale, N.(1994) ‘Eğitim ve Yaratıcılık.’,*Yaşadıkça Eğitim Dergisi* 37: 4-6.
- 18-Adıgüzel, H.Ö.(1993) ‘Oyun ve Yaratıcı Drama İlişkisi’, *Ankara Ü. Sos.Bil.Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*.

19-Ünal S.(1991) ‘Eğitim Yöntemlerinin Öğrenci Başarısı Üzerindeki Etkisi’,*Yaşadıkça Eğitim Dergisi* 17: 8-12

20-San, İ.(1990) ‘Eğitimde Yaratıcı Drama.’ *Ankara. Ü. Eğt. Bil.Fak. Dergisi* 23(2), 573-581.

Not: Bu çalışma 2002 yılı Mayıs ayında, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesinde düzenlenen ‘Uluslararası Katılımlı 2000’li Yıllarda I. Öğrenme ve Öğretme Sempozyumu’ nda bildiri olarak sunulmuştur.